

• AUKSINIAI •
• BERNIUKAI •
rekomenduoja

ARTŪRAS VYŠNIAUSKAS
ir IGNAS LIGIONIS

**PROTŲ
LYGA
arba
KO NEŽINO
KAZYS?**

1000 KLAUSIMŲ ATMINČIAI LAVINTI,

LAIKUI SMAGIAI LEISTI

IR TVIRTAI DRAUGŲ KOMPANIJAI SUBURTI

Alma littera

„QUANTUM SCIMUS, GUTTA EST, IGNORAMUS MARE.“
„KIEK ŽINOME – LAŠAS, KO NEŽINOME – JŪRA.“

ROMĖNŲ IŠMINTIS

MIELASIS SKAITYTOJAU,

kiekvieną dieną mes ką nors sužinome: apie leiboristų problemas Afrikos demokratinėse valstybėse, apie surikatų šeiminių gyvenimo tradicijas, apie žvaigždžių tvarkos nulemtus gamtos ypatumus... Mus supa ypatingas pasaulis, kuris nuolat keičiasi, ir tai, kas ką tik buvo nauja, ryt tampa istorija.

Šioje knygelėje surinktos įdomios istorijos paverstos išmąstymo, diskusijų, išradingumo reikalaujančiais klausimais. Tikrai taip – kad atsakytumėte į juos visus, Jums nereikės perskaityti 200 tūkstančių straipsnių vikipedijose ar įgyti habilituoto geodezijos daktaro laipsnio. Jums tik reikės geros nuotaikos, guvaus proto ir linksmos kompanijos. Smalsaukite ir pramogaukite visur ir visada – paplūdimyje vasarą ar prie židinio žiemą.

Skaitykite, domėkitės, sužinokite – išminties jūros platybės neapbrėpiamos.

SĖKMĖS!
ARTŪRAS IR IGNAS

TURINYS

I. XX A. PR. NEPRIGIJĘ KALBININKŲ NAUJADARAI	7
II. PASLĖPTA SAŠAJA	9
III. ISTORIJA IR KULTŪRA	11
IV. VESTUVĖS	13
V. NAUJIEJI METAI	15
VI. LAPĖS	17
VII. PASAULIS GRUODŽIO 31 DIENĄ	19
VIII. DUONOS IR ŽAIDIMŲ!	21
IX. INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS	23
X. CHEMIJA	25
XI. PATARLĖS BIUROKRATINIŲ STILIUMI	27
XII. ĮVAIRENYBĖS	29
XIII. ATGAL Į MOKYKLĄ	31
XIV. GĖLĖS	33
XV. MĄSTYMO MANKŠTA	35
XXVI. PASLĖPTA SAŠAJA 2	37
XVII. UKRAINA	39
XVIII. VAIKAMS, IR NE TIK	41
XIX. PASLĖPTA SAŠAJA 3	43
XX. PATARLĖS BIUROKRATINIŲ STILIUMI 2	45
XXI. PASIKLYDĘ VERTIME: KAS ATLIEKA ŠIAS DAINAS?	47
XXII. SLAPTOSIOS ORGANIZACIJOS	49
XXIII. LENKIJA	51
XXIV. LENKIJA 2	53
XXV. LENKIJA 3	55
XXVI. AUTOMOBILIŲ „FORD“ MODELIAI	57
XXVII. MUZIKOS ĮDOMYBĖS	59
XXVIII. PREKYBOS CENTRAI	61
XXIX. RESTORANAI IR PREKIŲ ŽENKLAI	63
XXX. PASLĖPTA SAŠAJA 4	65
XXXI. DAINŲ KONKURSAS „EUROVIZIJA“ (ESC, EUROVISION SONG CONTEST)	67
XXXII. MEDICINA	69
XXXIII. AUTOMOBILIŲ „MITSUBISHI“ MODELIAI	71
XXXIV. LINKSMŲ KALĖDŲ!	73
XXXV. PASLĖPTA SAŠAJA 5	75
XXXVI. JŪRŲ PAVADINIMAI	77
XXXVII. MUZIKOS ĮDOMYBĖS 2	79
XXXVIII. PRIESKONIAI	81
XXXIX. IŠ VISUR IR APIE VISKĄ	83
XL. KETURI DUETAI	85
XLI. SPARNUOTI ŽODŽIAI	87
XLII. NUSIKALTIMAS IR BAUSMĖ	89
XLIII. KATĖS	91
XLIV. EURAS	93
XLV. IŠRADIMAI	95
XLVI. GARSŪS ŽMONĖS	97
XLVII. SPORTAS	99
XLVIII. MUZIKA	101

XLIX.	ŽAIDIMAI	103
L.	SKAIČIUS 50	105
LI.	KOKS ČIA FILMAS?	107
LII.	LIETUVIŠKOS DAINOS ANGLIŠKAI	109
LIII.	LIETUVIŠKA MUZIKA	111
LIV.	MARGAS PASAULIS	113
LV.	CITATOS	115
LXVI.	VLKK KOVA SU VĖJO MALŪNAIS	117
LXVII.	INTERNETO JUOKELIAI	119
LXVIII.	GEOGRAFIJA	121
LIX.	OLIMPINĖS ŽAIDYNĖS	123
LX.	EUROPOS SAJUNGA IR ŠIEK TIEK DAUGIAU	125
LXI.	DU KVARTETAI SU TRUPUČIU	127
LXII.	IŠRADIMAI IR INOVACIJOS	129
LXIII.	KINIJA	131
LXIV.	SPORTAS	133
LXV.	MUZIKOS PASAULIS	135
LXVI.	GYVŪNIJA	137
LXVII.	KURIOZAI	139
LXVIII.	MAISTAS IR GĖRIMAI	141
LXIX.	ŠVEICARIJA	143
LXX.	ANIMACIJA IR KINAS	145
LXXI.	PROFESIJOS	147
LXXII.	NUOTYKIAI IR NUTIKIMAI	149
LXXIII.	GARSŪS ŽMONĖS 2	151
LXXIV.	GEOGRAFIJA 2	153
LXXV.	MIŠRAINĖ	155
LXXVI.	PASIKLYDUSI LIETUVIŲ POEZIJA	157
LXXVII.	MĮSLĖS	159
LXXVIII.	MUZIKA 2	161
LXXIX.	GIMIMO DIENA	163
LXXX.	PASLĖPTA SAŠAJA 6	165
LXXXI.	AKTORIAI, REŽISIERIAI IR PERSONAŽAI	167
LXXXII.	JAPONIJA	169
LXXXIII.	LIETUVOS DIDŽIOJI KUNIGAİKŠTYSTĖ	171
LXXXIV.	PAŠTAS	173
LXXXV.	LIETUVA TARPUKARIU	175
LXXXVI.	XX AMŽIUS	177
LXXXVII.	LIETUVA	179
LXXXVIII.	GARSIOS VIETOS	181
LXXXIX.	MUZIKA 3	183
XC.	IŠRADIMAI 2	185
XCI.	MARGAS PASAULIS 2	187
XCII.	PASLĖPTA SAŠAJA 7	189
XCIII.	LYGIAGRETĖS IR DIENOVIDINIAI	191
XCIV.	VOVERĖS	193
XCV.	BANKAI IR PINIGAI	195
XCVI.	MENO ISTORIJA	197
XCVII.	PINGVINAI	199
XCVIII.	DEMONAI	201
XCIX.	PRAGARO RATAI PAGAL DANTE	203
C.	PASLĖPTA SAŠAJA 8	205

I. XX A. PR. NEPRIGIJĘ KALBININKŲ NAUJADARAI

KLAUSIMAI

1. Kokį urbanistinį terminą kalbininkai norėjo keisti *dausakopiu*?
2. Kokį iš lotynų kalbos kilusį tarptautinį terminą kalbininkai norėjo keisti *trykšliu*?
3. Kokį vaisių kalbininkai siūlė vadinti *saulobuoliu*?
4. Kokį iš graikų kalbos kilusį tarptautinį terminą kalbininkai norėjo keisti *regykla*?
5. Kokį iš graikų kalbos kilusį tarptautinį terminą kalbininkai norėjo keisti *narynu* arba *gyvakūniu*?
6. Kokį daiktą kalbininkai siūlė vadinti *daiktdėčiu*? Mums įprastą išvaizdą šis daiktas įgijo maždaug XIX a. viduryje.
7. Kokį iš graikų kalbos kilusį tarptautinį terminą kalbininkai norėjo keisti *orove*?
8. Kokį iš graikų kalbos kilusį tarptautinį terminą, kuriuo vadinami tam tikros specialybės asmenys, kalbininkai norėjo keisti *vaidyla*?
9. Kokį rašytojų (ir ne tik) mėgstamą tarptautinį terminą kalbininkai siūlė keisti *buitraščiu*?
10. Kokį mokslinį tarptautinį terminą, kilusį iš lotynų kalbos, kalbininkai siūlė keisti *ūmena*? Šis žodis dabar yra penkiuose Lietuvos miestuose įkurtų sporto klubų pavadinimas.

**I. XX A. PR. NEPRIGIJĘ KALBININKŲ
NAUJADARAI**

ATSAKYMAI

1. Dangoraižis.
2. Fontanas.
3. Apelsinas.
4. Scena.
5. Organizmas.
6. Lagaminas.
7. Klimatas.
8. Aktorius.
9. Biografija.
10. Impulsas.